

ואולי הקדמה

הניתן להפוך זבוב לפיל?... ילדים יתהו על קנקנו של הביטוי הלשוני, שאיננו עולה בקנה אחד עם המוכר להם במציאות.

והמבוגרים? – הניתן להפוך נערה לפרה (איו, במחזה של איסכלוס), נער לפרח (נרקיס), אישה לנציב מלח (רעיית לוט), איש לסלע? (מרקוריוס, גונב בני הבקר של אפולו). מקדמת דנא רווחו תמורות בלתי הגיוניות בדמיון המבוגר, והן תוארו באורח ריאליסטי, כמו היו מסתברות במציאות. לא ייפלא על כן, שהילד שלמה'לה נוטה להאמין לדוד שמחה, היודע להפוך זבוב לפיל בקסם, המשתווה רק לפלא גלגול הדמות הספרותית העולצת, ביצירות שני סופרים שכתבו לילדים: האחד בארגנטינה בראשית המאה, השני, בישראל. על הדוד שמחה המתכתב עם שתי תודעות ובדמיונם של שני יוצרים שונים, כותבת הד"ר עדינה בר-אל במאמרה ובסיפור שתרגמה לעברית מהידיש.

הד"ר אילנה אלקד-להמן מפרסמת בחוברת זו את ממצאי מחקרה, שעסק במקומה של ספרות הילדים בגן הילדים בישראל. מסקנותיה רלבנטיות לכל העוסקים בהכשרת מורים לכיתות הגיל הרך ולמוסדות החינוך המופקדים על תוכניות הלימודים. התמורות המופלאות בחייה של המאיירת והאמנית מיכל אפרת, אינן נופלות מאלה שממציא לנו הדמיון. מאמרה של סבינה שביד* מציג בפנינו את הקסם שבחיים ובאמנות, תוך שהיא סוקרת את יצירותיה של מאיירת ספרי הילדים, בתוכן ספרי ע. הלל, שהעניק לילד הישראלי את "הדוד שמחה". עוד נמצא בחוברת הסברים על נסיבות גלגולו המחודש של הספר המוכר "חבורה שכזאת" לפוצ'ו, תמורות וגלגולים של מעיל בן-מחט הנרקם ברשימתה של הסופרת נירה קרן, התוהה על מקום הגלגול בספור ובאמנות. דבריה שבים ומהדהדים במילים המכשפות זבוב לפיל, בחרוזי ספרה של פנינה פרנקל:

"לולי – לול, לולי – לול,

בוני – בון, בוני בון,

דבי – דב, דבי – דב...

נאחל לכל קוראינו אך טוב,
שלכם,
סלינה משיח

* המערכת מתנצלת על הטעות שנפלה ב"תוכן הענינים" בחוב' ספרות ילדים ונוער מס' 129 (יולי 2009). שם המאמר של סבינה שביד: המאיירת אראלה (ע' 65-47).